

Asia: VN/11443/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista annetun direktiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Millaisia vaikutuksia näette ehdotettujen muutosten aiheuttavan?

Ehdotetut muutokset vaikuttavat myönteisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin sillä palvelujen ja tuotteiden esteettömyys parantaa palvelujen asiakaskokemusta ja lisää palvelujen vaikuttavuutta kaikissa asiakasryhmissä, ei pelkästään vammaisilla henkilöillä. Hallituksen esitys tukee sitä toimintatapaa, että sosiaali- ja terveydenhuollossa esteettömyys nähdään osana normaalia palvelujen kehittämistä. Vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin ja hyvinvointialueiden palveluihin ei ole esityksessä tarkemmin kuvattu, vaikka vaikutukset ulottuvat myös näihin julkisiin palveluihin. Sosiaali- ja terveystalveluissa on tehty paljon panostuksia digitaalisiin/sähköisiin palveluihin ja niiden saavutettavuuteen ja esteettömyyteen. Digitaalisten/sähköisten palvelujen sekä dokumenttien ja erilaisten asiakkaiden /potilaiden palvelujen aikana käyttämien laitteiden esteettömyyden osalta olisi hyvä tarkemmin tarkastella lakiuudistuksen käytännön vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollossa. Sisältyvätkö sote-palvelut tässä esityksessä ”palveluntarjoaja” -kohtiin, se jää tekstissä täsmentämättä. Esityksessä on otettu kantaa hätäpalvelujen saavutettavuuteen, 112 palveluun ja hätäkeskustoimintaan, mutta ei laajemmin sotepalveluntuotantoon liittyviin saavutettavuuskysymyksiin.

Kysymyksiä lausunnonantajille

Lakiuudistuksen valmistelun aikana on keskusteltu valvontakokonaisuuden järjestämisestä.

Valvontakokonaisuus on kuitenkin tässä vaiheessa osin avoin.

Lausunnonantajia pyydetään ottamaan kantaa valvontaan kokonaisuudessaan.

Miten tuotteiden ja palvelujen esteettömyyden valvonta olisi tarkoituksenmukaista järjestää?

Valvonnassa tulee olla laaja-alaista asiantuntemusta. Tehtävän laajuuden ja laaja-alaisuuden huomioon ottaen, olisi tarkoituksen mukaisinta tehdä usean valvontaviranomaisen kesken yhteistyötä, eli muodostaa lausuntopyyntöissä mainituista tahoista (Traficon, Tukes, Aluehallintovirasto) valvontatiimi tai vastaava. Lisäksi on harkittava, tulisiko valvontavastuuta hajauttaa eri toimijoille.

Lausunnonantajia pyydetään kommentoimaan erityisesti palvelujen valvontaa (esitysluonnoksen luku 4.2.6, sivut 83, 85 – 87), kun digitaalisten palvelujen valvonta on tarkoitus keskittää edelleen Etelä-Suomen aluehallintoviraston saavutettavuusvalvonnan yksikköön. Lisäksi pyydetään ottamaan kantaa sähköisen viestinnän palvelujen ja audiovisuaaliseen mediaan pääsyn valvontaan sekä liikennettä koskevien esteettömyystietojen esittämisen valvontaan (laki liikenteen palveluista).

Valvonnan keskittämisessä tulee ottaa huomioon monialainen asiantuntemus saavutettavuusvalvonnassa.

Erityisesti tuotteiden markkina- ja palvelunvalvonnan järjestäminen on esityksessä vielä avoin. Lausunnonantajia pyydetään esittämään näkemyksensä alla esitettyihin (esitysluonnoksen luku 4.2.6.3, sivut 84-85) vaihtoehtoihin markkina- ja palvelunvalvonnan järjestämisestä.

Ei lausuttavaa.

Valmistelussa on ollut esillä erilaisia vaihtoehtoja:

-

Rakennettu ympäristö

Esteettömyysdirektiivin vaatimukset rakennetulle ympäristölle on esitetty esteettömyysdirektiivin liitteessä III. Jäsenvaltiot voivat päättää kansallisesti, onko rakennetun ympäristön täytettävä liitteessä III vahvistetut esteettömyysvaatimukset. Tässä vaiheessa esitetään, että rakennettua ympäristöä koskevia vaatimuksia ei otettaisi mukaan tähän esitykseen vaan sen soveltamisesta päätettäisiin myöhemmin (ehdotus esitysluonnoksen sivuilla 92-94). Lausunnonantajia pyydetään lausumaan erityisesti siitä:

- Miten esteettömyysdirektiivin soveltaminen palvelun tarjoajan vastuulla olevaan rakennettuun ympäristöön konkreettisesti edistäisi esteettömyyttä ja kuinka laajamittaiseksi arvioitte vaikutukset rakennetun ympäristön esteettömyyteen?**
- Minkälaisia taloudellisia vaikutuksia arvioitte esteettömyysdirektiivin soveltamisella rakennettuun ympäristöön olevan palvelun tarjoajalle? Kuinka suuren osuuden esteettömyysdirektiivistä aiheutuvista kokonaiskustannuksista ne muodostaisivat?**

Essotessa, kuten monessa muussakin kuntayhtymässä on tehty mittavia rakennusinvestointeja, joiden suunnittelun ja toteutuksen yhteydessä on esteettömyysvaatimukset huomioitu ja mm. kuultu vammaisjärjestöjä jne. Kun esteettömyys otetaan huomioon jo rakentamisen suunnitteluvaiheessa, pysyvät siitä aiheutuvat kustannukset maltillisina. Hyvinvointialueille siirryttäessä joudutaan sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen osalta laajamittaisesti selvittämään rakennusten kuntoa, tilaa ja esteettömyyttä. Rakennetun ympäristön esteettömyysvaatimukset ovat hyvin keskeisiä ja kriittisiäkin kysymyksiä hyvinvointialueella. Rakennusten ikä, tilojen käyttötarkoitus, tilojen turvallisuus ja saavutettavuus sekä esim. asiakkaiden, potilaiden ja asukkaiden apuvälineiden tarve ovat tilasuunnittelussa huomioitavia asioita. Taloudellisia vaikutuksia on kokonaisuudessaan vaikeaa arvioida, mutta vanhojen tilojen korjausrakentaminen on kallista ja kaikissa tilanteissa ei vanhoista tiloista saada optimaalisen esteettömyyttä.

Muita huomioita esityksestä

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ei muita erityisiä huomioita esityksestä.

Häkkinen Eeva
Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä